

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 66**

din 16 aprilie 1998

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960 privind regimul mijloacelor de plată străine, metalelor prețioase și pietrelor prețioase

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Ioan Griga	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol, pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960, invocată de Jaber Izzat, Salim Ibrahim Khalif și Ahmad Khalil Mohamad în Dosarul nr. 1.447/1997 al Judecătoria Brașov. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 19 martie 1998 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26 martie 1998 și apoi pentru data de 16 aprilie 1998.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 11 decembrie 1997, Judecătoria Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960 privind regimul mijloacelor de plată străine, metalelor prețioase și pietrelor prețioase, invocată de Jaber Izzat, Salim Ibrahim Khalif și Ahmad Khalil Mohamad în Dosarul nr. 1.447/1997.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960, care prevăd ca infracțiune fapta pentru care ei au fost trimiși în judecată, sunt neconstituționale și că au fost abrogate potrivit art. 150 alin. (1), raportate la art. 134 alin. (1) din Constituția României, pentru următoarele motive:

a) dispozițiile în discuție dau expresie unei politici vamele discriminatorii, specifice regimului anterior. Dacă ar fi considerate ca fiind încă în vigoare, ele ar încălca principiul egalității în fața legii penale, consecință a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat în art. 16 din Constituție;

b) dispozițiile sunt neconstituționale și pentru că mențin în sfera ilicitului penal fapte care, potrivit voinței declarate a legiuitorului, au caracter contravențional. Se invocă în acest sens Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 7 din 18 august 1994, care, în art. 25, prevede că nerespectarea dispozițiilor regulamentului atrage răspunde-

rea pentru contravențiile prevăzute de lege. În opinia autorilor excepției, prin aceste prevederi se determină natura extrapenală a ilicitului stabilit prin Decretul nr. 210/1960;

c) dispozițiile în discuție prevăd o inegalitate de tratament juridic între cetățeni români și rezidenți, din punct de vedere valutar;

d) în sprijinul excepției se invocă unele opinii exprimate în doctrină, în sensul că dispozițiile legale în discuție ar fi abrogate.

Exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate invocate, Judecătoria Brașov arată că dispozițiile art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960, nu încalcă prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, întrucât principiul egalității în drepturi vizează numai pe cetățenii români. Instanța consideră că a pretinde pentru persoanele care nu au calitatea de cetățean român, dar locuiesc pe teritoriul României, un regim juridic identic cu cel al cetățenilor români și a justifica activitatea valutară desfășurată de către inculpați pe teritoriul țării, în raport cu normele ce reglementează această activitate pentru cetățenii români, contravin flagrant normelor dreptului constituțional. În dreptul român, se arată în continuare, ca în toate sistemele de drept, există o deosebire între sfera drepturilor pe care le pot exercita cetățenii proprii, care este mai largă, și sfera drepturilor pe care le pot exercita persoanele care nu au această calitate, dar locuiesc pe teritoriul țării noastre, care este mai restrânsă. Străinii și apatrizii din România nu se pot bucura de toate drepturile fundamentale înscrise în Constituție și de toate drepturile subiective recunoscute cetățenilor români, după cum nu pot fi ținuti să îndeplinească toate îndatoririle prevăzute de lege pentru cetățenii români. Din punct de vedere strict juridic, anumite drepturi pot aparține numai cetățenilor români care, tocmai prin cetățenie, sunt atașați destinelor statului român. Aceasta nu înseamnă că străinii și apatrizii din România nu se pot bucura de protecție pe teritoriul statului român. Potrivit art. 18 din Constituția României, „cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecția generală a persoanelor și averilor, garantată de Constituție și de alte legi”. Dispozițiile Decretului nr. 210/1960 nu contravin însă nici acestei reglementări constituționale, care recunoaște străinilor un drept de protecție generală, în condițiile legii.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea prin care a fost sesizată Curtea Constituțională a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a trimitte punctele lor de vedere asupra excepției.

În punctul de vedere primit de la Guvern se arată că dispozițiile art. 39 și 41 din Decretul nr. 210/1960 nu contravin prevederilor Constituției, deoarece, în speță, nu se

poate susține că, în legătură cu deținerea și valorificarea mijloacelor de plată străine, între cetățenii români și cetățenii străini s-ar face o discriminare, în sensul că românii ar fi avantajați de dispozițiile legii în raport cu străinii aflați în România. Nici din dispozițiile Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 7/1994 privind efectuarea operațiunilor valutare, sub imperiul căruia s-au săvârșit faptele de trafic organizat cu mijloace de plată străine, operațiuni efectuate în afara pieței valutare de către inculpații străini, și nici din dispozițiile Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/1997 privind efectuarea operațiunilor valutare nu rezultă că între români și străinii rezidenți legea ar face o discriminare în ceea ce privește efectuarea operațiunilor valutare. Dispozițiile art. 39 și 41 din Decretul nr. 210/1960 sunt aplicabile deopotrivă cetățenilor români și străinilor. Cele două articole nu numai că nu sunt contrare Constituției, dar existența lor este absolut necesară, deoarece dau expresie, pe plan legislativ, prevederilor art. 134 alin. (2) lit. b) din Constituție, potrivit cărora statul român trebuie să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.

Ca ultim argument, în punctul de vedere al Guvernului se arată că în art. 3 din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 7/1994 se prevedea că „Operațiuni de vânzare și/sau cumpărare de valută se pot efectua numai pe piața valutară, în condițiile stabilite prin prezentul regulament“, dispoziție ce se regăsește și în noul regulament intrat în vigoare la 31 ianuarie 1998, care prevede în art. 13 că „Operațiuni de vânzare și/sau cumpărare de valută pe piața valutară se pot efectua numai prin intermediarii autorizați de către Banca Națională a României, în condițiile stabilite prin regulament și normele de aplicare a acestuia. Fac excepție operațiunile de schimb valutar efectuate între persoane fizice în mod incidental“.

În concluzie, potrivit punctului de vedere al Guvernului, excepția este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, susținerile părților prezente și dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate, deoarece, deși dispozițiile legale ce fac obiectul excepției sunt anterioare intrării în vigoare a Constituției, în temeiul lor au luat naștere raporturi juridice penale de conflict și de ele depinde soluționarea cauzei.

Art. 41 din Decretul nr. 210/1960, care face obiectul excepției, prevede următoarele: „Faptele prevăzute în art. 38 sau 39, dacă au avut caracter de trafic organizat sau au cauzat ori ar fi putut cauza prejudicii însemnate intereselor financiar-valutare ale statului, constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la un an la 5 ani, iar valorile în cauză se confiscă.“

Tentativa se pedepsește“.

De asemenea, art. 39 din același decret prevede următoarele: „Constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 1.000 la 10.000 lei valorificarea metalelor prețioase și a pietrelor prețioase, sub orice formă, precum și a mijloacelor de plată străine de către străinii care nu au domiciliul în România, altfel decât la Banca Națională a Republicii Socialiste România, Banca Română de Comerț Exterior sau la organizațiile socialiste autorizate de acestea.“

Amenda se aplică atât celui care transmite, cât și celui care dobândește valorile.

Valorile în cauză se confiscă“.

Primul motiv de neconstituționalitate invocat este legat de prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție privind egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

Potrivit art. 18 alin. (1) din Constituție, cetățenii străini și apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, ceea ce implică, sub aspectul drepturilor civile, incidența cu prevederile art. 16 alin. (1) sus-menționat.

În acest sens este și jurisprudența Curții, așa cum rezultă din Decizia nr. 49 din 10 martie 1998, în care s-a statuat că prevederile art. 18 alin. (1) din Constituție „implică, sub aspectul drepturilor civile, incidența prevederilor art. 16“.

Principiul egalității în fața legii și a autorităților publice se aplică, prin natura lui, tuturor drepturilor și libertăților consacrate prin Constituție sau prin legi. De aceea nu poate fi exclusă aplicarea acestui principiu pentru drepturile recunoscute prin art. 18 alin. (1) din Constituție, referitoare la protecția generală asigurată cetățenilor străini și apatrizilor în ceea ce privește persoana și averea lor. În același sens sunt prevederile art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul egalității și al nediscriminării. Această convenție, referindu-se la drepturile omului, evident că are în vedere în mod necesar și pe cetățenii străini sau apatrizi. Ținând seama de dispozițiile art. 20 alin. (2) din Constituție, prevederile convenției europene au prioritate față de reglementările interne. Dispozițiile art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960, sancționează penal numai pe străinii care nu au domiciliul în România, creând astfel o discriminare pe criteriul domiciliului față de străinii și apatrizii care au domiciliul în România și pe criteriul cetățeniei față de cetățenii români. Această discriminare este neconstituțională față de prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție și ale art. 14 din convenția europeană menționată anterior.

Față de cele arătate, rezultă că sunt incidente prevederile art. 150 alin. (1) din Constituție, întrucât, astfel cum s-a statuat constant în jurisprudența Curții, efectul abrogator al acestei prevederi depinde de contrarietatea unei legi anterioare Constituției cu dispozițiile acesteia.

În consecință, sub acest aspect, excepția invocată urmează a fi admisă.

Cu privire la celelalte motive invocate prin excepție, se constată că acestea privesc aspecte legate de interpretarea legii, care sunt de competența instanțelor judecătorești.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate invocată de Jaber Izzat, Salim Ibrahim Khalif și Ahmad Khalil Mohamad în Dosarul nr. 1.447/1997 al Judecătorei Brașov și constată că dispozițiile art. 41, raportat la art. 39 din Decretul nr. 210/1960 privind regimul mijloacelor de plată străine, metalelor prețioase și pietrelor prețioase, sunt abrogate potrivit art. 150 alin. (1) din Constituție.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 16 aprilie 1998.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/4028.